

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 265. szám.

Kedd, november 19

A város közgyűlése.

— november 19.

A jó öreg városháza alacsony termében, a kopott zöldposztós asztal mellett a város dolgairolt folyt tegnap tanácskozás. Szokatlanul nagy számban, szinte meglepő érdeklődéssel gyülekeztek a város atyái a félelmetesen alacsony tanácskozó terembe. Sem a tárgysorozat, sem a tanácskozás nem igazolta a város atyáinak buzgóságát s mi szeretjük hinni, hogy a gondos kötelesség hozta végre össze a képviselőtestület tagjait s ébresztette fel bennük a közügyek iránt való érdeklődést.

Ha nagyfontosságú tárgya nem is volt a napirendnek, de sok tanulsággal mulott el mégis a tegnapi nap a városatyákról, a mely egyben szomorú emlékeztető is volt minduntalan a mi nagy szegénységünkre. Mindezek között is a legszomorubb az a megbízás, a melyet a polgármester kapott egy kiegészítő végrehajtó felfogadására. Aligha jelenti ez pusztán csak azt, hogy rosszul folynak az adók a város pénztárába. Adót soha sem fizetnek az emberek nagy igyekezettel; intő, végrehajtó éppenséggel nem ismeretlen a mi népünk előtt. Hanem az a negyedik kiegészítő-végrehajtó állás mégis nagy nyomorúságot, szegénységet jelent.

Ez tőtte fel a fejét a vashidak építése körül folyt vitában is, mialatt elvi döntést igyekezett provokálni a tanács a töltések miatt adandó kártérítés kérdésében. Hidat ha mostanában nem építhetünk is, a miniszter azt akarja, hogy egyezsége lépünk az érdekeltekkel. Akadtak természetesen, akik mindenáron kártalanítani akarták a töltés mentéséso telkeket, de a közgyűlés nem így határozott: nem ismeri el a kártalanítás jogát.

Aligha sikeritenek ilyen helyén való szükkeblültséget a cukorgyár dolgában, amely újabb 100 000 koronát akar kiédesgetni a város zsebéből. A közgyűlésből ma sem hiányzott volna már az erre való készség, ha véletlenül valaki kíváncsivá nem lesz a gyár alapító tervezetére. S kiderült, hogy ilyent nem mutattak még be az alapítók s erre először felhívják őket. Nagyon jellemző ez a dolog, különösen, ha arra gondolunk, hogy 100.000 korona erejéig már beállott a város a részvényvásárolók sorába. Hogy nem valami tulajdonos kereskedő szellem inspirálja ezt a cukros ügyet, jellemzi az a javaslat is, a melynek kíséretében ez a kérdés a közgyűlés elé került.

A város ugyanis feltételelesen áhítja meg a részvényeket, csak akkor ugyanis, ha az erről szóló kölcsönt meg tudja szerezni. Ilyen részvényjegyzést nem ismer a kereskedelmi törvény, a cukorgyárnak tehát a tegnapi hajlandóságából kevés a haszna.

De hát furcsaság akad másban is elég, néha a véletlen állítja egymás mellé a dolgokat, a miért gáncs vagy megbántás nem érhet senkit.

S ebben a tekintetben nyugodtan is oszlott szét a tegnapi közgyűlés.

Részletes tudósításunk a következő:

A gyűlés.

Elnök: Grandjean József dr. polgármester.
Jegyző: Perisits Zoltán dr. főjegyző. Jelen voltak: Annau János, Annau István, Benkovich Miklós, Baaden Károly, dr. Brájjer Lajos, Csincsák Zsigmond, Czvejanov Dusan, Deutsch Jakab,

dr. Demkó Endre, Devity Sándor, Eibenschütz Gerő, Franz J. L., dr. Gyorgyevits Milos, Gyukits János, Gyurity Ljubomir, Haiduska Jenő, Herzl Sándor, Hiller László, Hiller Arnold, dr. Holländer László, Hirsch Antal, Hubert Manó, Jeszenszky Nándor, Kellner József, Kurländer Imre, dr. Klein Mór, Kovács Antal, Kühn János, Lindhof János, Lucics Miklós, dr. Magyar Károly, Marton Andor, Mayer Rezső, Machalek János, Magyarov Lázár, Magyarov Szvetozár, Mangold Hermann, dr. Mangold Samu, Marinkov Pál, Mayer Henrik, Mencer Lipót, Milya Miklós, Milovanov Milán, Oldal Antal, Puts Frigyes, dr. Pánics Mladen, Radics Milán, Reiter Mór, Radovancev Jeita, Rigó István, dr. Riesz Jakab, Riztics Pál, Steinitzer Géza, dr. Stern Lázár, Steyer István, dr. Schlesinger Mór, Schmidt Antal, Sebastian János, Sipos József, Sóka Ignác, id. Steckhardt Ferenc, Szalay József, Szilágyi Albert, Szabó Albert, Szabó János, Szávits Sándor, Szegi János, Várady József, Végh Károly, Weisz Izsó, Wolfinger Viktor, Wegling István, Weiterschan Mihály, Wingler Ferenc, Zavisits János, Reiter Oszkár, Pánits Dániel, Zachariás József, dr. Végh Lajos, Jacoby Gábor, Mattanovich György, Rehak Béla, Fülep György.

Elnöklő polgármester üdvözlővén a szép számban megjelent képviselőtestületi tagokat, a közgyűlést megnyitja.

Első tárgy:

A belügyminiszteriumnak a központi választmányának megalakítására vonatkozó rendelete. — A szavazás Mencer Lipót elnöklete alatt megejtetvén, a beadott 43 szavazólappól 28 szavazat esett dr. Annau Ernő, dr. Brájjer Lajos, Franz J. L., dr. Gyorgyevits Milos, Jeszenszky Nándor, dr. Klein Mór, Mattanovich György, Mencer Lipót, Steinitzer Géza, Szabó Ferenc, Szávics Sándor, Végh Károly képviselőtestületi tagokra, akiket polgármester a központi választmány megválasztott tagjainak jelentett ki.

A belügyminiszternek Beck Gyula villamművezető alkalmaztatása iránt hozott III ad foku határozata. — Tudomásul szolgál azzal, hogy a városi tanács utasittatik a végleges szerződés megkötésére.

Torontálvármegye t. h. bizottságának az 1902. évi költségvetésünket jóváhagyó határozata. — Tudomásul szolgál a kiadatik a számvetőségnek.

A cukorgyár.

Ugyanannak a cukorgyári részvények jegyzését jóváhagyó határozata. Ezzel kapcsolatosan a cukorgyár létesítőinek újabb részvényjegyzés iránti felhívása. — Az állandó választmány meleg pártolással terjeszti a kérelmet a közgyűlés elé, azzal a kikötéssel azonban, hogy feltételül kiköti, hogy az igazgatóság egyik tagja a polgármester legyen, továbbá, hogy a város a részvényeket csak akkor fogja befizetni, ha a kölcsönt tényleg fölvetta. Ha az alapítók e kikötéseket elfogadják, ugy az állandó választmány a 200.000 kor. áru részvény jegyzését ajánlja.

Benkovich Miklós azzal kezdi felszólalását, hogy az első alkalommal, midőn csak 100.000 koronáról volt szó, az előterjesztést megszavazta. További áldozatokba azonban nem óhajtja belevinni a várost. Hivatkozik a Magyar Compass-ra s ennek adataival igazolja, hogy a hazai cukorgyárak majdnem valamennyien rosszul prosperálnak. Sok cukorgyár nem is tette közzé mérlegét. Kérde, hogy miből fogjuk majd fedezni az annuitásokat? Jönnek majd — előre tudja — a követetvám és pótdadó engedése iránti megkeresések. Nem fogadja el az előterjesztést.

Marton Andornak a multkori közgyűlésben kifejtett nézeteihez semmi hozzáadni valója nincs. Az előtte szóló beszédére megjegyzi, hogy sok cukorgyár azért nem teszi közzé mérlegét, mert fél a versenytől. Indítványozza, hogy fogadja el a közgyűlés az előterjesztést.

Dr. Gyorgyevits Milos szerb nyelven ellene beszél az előterjesztésnek.

Wolfinger Viktor: Mi nem börzeüzletet kötünk egymond — midőn a cukorgyárra részvényeket jegyzünk, hanem olyan iparvállalatot akarunk teremteni, amelynek indirekt hasznát látjuk. Azt fejtegeti ezután, hogy a követetvám révén a város tekintélyes

jövedelemhez jut. Az a néhány száz munkás, aki a gyárban munkát talál, lényegesen jovi ani fogja a szociális viszonyokat. Eddig kivándorolt tőlünk a szegény néposztály, ha meg lesz a cukorgyár, a munkás osztály tódulni fog Becskerekre. A városnak a cukorgyártól nyerendő pótdadó jövedelme bizonyára ki fog tenni annyit, mint a most megszavazandó támogatás. Határunk területe mintegy 24.000 kat. hold. Egy-egy holdra 6-8 forint adóteher esik. Ezek a földek ki vannak zsarolva, buza alig terem, kukorica néha Javaszolja, hogy erőltesse meg magát a város és fogadjuk el az állandó választmány javaslatát.

Dr. Végh Lajos tisztii ügyész egyáltalában nem ajánlja, hogy még ma végleges határozatot hozzunk. A kereskedelmi törvény határozottan megköveteli, hogy az alapítók bocsássanak ki tervezetet, amelyhez prozelitákat akarnak szerezni. Mi nem látjuk ezeket az alapítókát, azt sem tudjuk, hogy kik. Ilyen közlemény a város előtt, a tanács előtt nincs. Nem látunk tehát az ügyben egészen tisztán. Nekünk a 100.000 koronát kölcsön kell vennünk, ennek terhes kamatait fizetnünk. Indítványozza, hogy várjunk az elhatározásunkkal, mert az nincs eléggé előkészítve az alapítók részéről. Függeszszük föl tehát a határozathozatalt addigra, míg az alapítók a tervezetet be nem mutatják.

Marton Andor kijelenti, hogy a tervezet ki van nyomtatva, csudálja, hogy a város nem kapott belőle.

Dr. Grandjean József polgármester osztja Végh nézetét. Fölteszi tehát a kérdést, vajjon levetessék-e a kérdés a napirendről?

Felállás általi szavazásban a túlnyomó többség a levételt határozta el.

Apróbb ügyek.

A villammű-telepnél szervezett szolgálai állásra vonatkozó jóváhagyó határozatot tudomásul vették.

Ugyanannak a városi kézbesítők lakbérilletményeit jóváhagyó határozata. — Tudomásul szolgál.

Hivatalos előterjesztés a felsőmuzslyai telep különválása ügyében. — A tanács előterjesztését, mely a Muzslyára kihelyezendő előjáró teendőit és díjazását határozza meg, az állandó választmány elfogadásra ajánlja.

Kovács Antalt csak a teljes különválás elégítene ki. A község nevében nem fogadja el a javaslatot.

Grandjean József dr. polgármester azért ellenzi Muzslyai különválását, mert ha ez bekövetkezik, ugy a kincstári földek miud kivonatanának a nagybecskereki adózás alól s a községi törvény értelmében a Muzslyához csatlakoznak. A város nem irigyl, ha önállóak lesznek a muzslyaiak. Különben is ma nincs is napirenden az elszakadás kérdése, csupán a kirendelendő községi előjáró alkalmazása.

Mencer Lipót óvatosságból csak ideiglenesen óhajtana a muzslyai előjáró alkalmazását.

Sóka Ignác rövid felszólalása ennyi volt: „Multkor sem, most sem volt a szó az elválásról, hát mikor lesz már szó?”

Perisics Zoltán dr. felvilágosításai után Csincsák Zsigmond azt kérdezi, hogy miért erőszakol bennünket Nagybecskerek? Ugyan engedjenek bennünket a saját lábunkra és így nem leszünk a város terhére.

Polgármester fölteszi a kérdést, szavazásban 51 szóval 10 ellenében a tanács előterjesztését fogadták el.

A temesvári kereskedelmi és iparkamarának a bégai hidakra vonatkozó megkeresése. — Torontálvármegye törvényhatóságát nagyobb segély iránt fogják megkeresni.

Hivatalos jelentés a nagyhid építése esetén netalán felmerülő kártérítési igények tárgyában. — A tanács javasolja, hogy senkinek nagyobb kártérítést nem ad, mint azt a multban jegyző könyvileg megállapították.

Dr. Gyorgyevits Milos szerb nyelven a tanács javaslata ellen beszél.

Dr. Végh Lajos tisztii ügyész kifejti jogi szempontból a régóta húzódó ügy fázisait. Jogi szempontból nem kötelezhető a város kártérítésre, midőn saját területén utakat épít. Szóli egész terjedelmében magáévá tette az ügyészi

véleményt, melyet annak idején a jelenlegi polgármester adott, melynek az a lényege, hogy ha az építkezés nem háborítja meg a lakosokat, úgy a város nem tartozik kártérítést adni. Perfekt jogügylet jött létre. Minthogy azonban a város nem akarja, hogy lakosai károsodjanak, méltányossági szempontból tehát elfogadta azokat a bizonyos jegyzőkönvi megállapodásokat.

Dr. Schlesinger Mór reámutat arra, hogy ha a vashid elkészül, embrenyi magasságu töltés fog oda vezetni. Micsoda helyzeteket teremt ez az illető háztulajdonosokra nézve. Igaz ugyan, hogy a város nem háborítja meg a lakosokat, de azokba a boltokba hogyan lehet aztán bejutni? Ezekbe kerülne az a jogi vélemény a városnak, melyeket az ügyész urak adtak, ha pörre kerül a sor. Már pedig okvetlenül pör lesz a dologból. Ha mindezeket figyelembe vesszük, a vashidak 50-60 ezer frttal többé fognak kerülni. Még eldöntendő, vajjon köti-e az új tulajdonost az a megállapodás, amit hét évvel ezelőtt a régi tulajdonossal kötött a város? Kívánja, hogy tárgyaljuk ezt a dolgot alaposabban.

Dr. Grandjean József polgármester: Minden rendben van, csak nincs pénz. A miniszter figyelmeztette a várost, hogy formális szerződésekre foglalja azokat a jegyzőkönvi megállapodásokat. Most tehát csak arról van szó, tartozik-e a város nagyobb kártérítéssel, mint az megállapítva van? Nem tartozik. Nem először van ez a dolog a napirenden, fog ez még többször is ide kerülni. (Derültég.)

A tanács javaslatát fogadták el.

Jelentések.

Hivatalos jelentés a községi népiskola államosítása ügyében. — Mivel a miniszter még nem válaszolt, az ügy függőben marad.

Az ipartanodai bizottságnak a beszerzendő szakrajzmintákra vonatkozó határozati javaslata. — A költség megszavaztatik.

A kerti bizottságnak a városi szőlőtelep értékesítésére vonatkozó határozati javaslata. — A lapunkban már ismertetett javaslata a tanácsnak, mely szerint a telep felparcellázva adassék el, elfogadtatott.

Az adóügyi tanácsnok bemutatja a legtöbb adót fizetők névjegyzékét. — Kiadatik egy bizottságnak, mely Bielek Antal elnöke alatt Opolczer Lajos és Schmidt Antal tagokból áll.

A r. kath. hitközség kérvénye a megvett ingatlan tulajdonjogának átíratása iránt. — Mivel kellő számú képviselőtestületi tag nincs jelen, a legközelebbi közgyűlés napirendjére tüzetik.

A kerti bizottságnak, valamint ezzel kapcsolatosan a polgármesternek a kaszinó-kekre vonatkozó javaslata. — Az állandó választmány javaslatát fogadták el, mely szerint a domb maradjon meg mostani helyén, de üveg-ház nélkül és alkalmas helyen egy mélykút létesíttessék.

Hivatalos jelentés a temesvári fa- és fémipari iskola alapító okiratai tárgyában. — 60-60 korona évi járulékkal a város tudvalevőleg két táphelyet alapított, amelyre vonatkozólag az alapító oklevelet a tiszti ügyész el fogja készíteni és a közgyűlésnek be fogja mutatni.

Hivatalos előterjesztés a nagy Béga-hid kiépítése céljaira szükséges ingatlan megszerzése tárgyában. — Harmadszori tárgyalására 30 nap közbevetésével az újabb közgyűlésen kerül a sor.

Hivatalos előterjesztés az Ó-Béga meder kitzése tárgyában. — Mivel a meder önkényes foglalásokkal több helyen el lett torlaszolva, ezek a foglalások visszaszerzendők. Ily értelemben elfogadták a tanács javaslatát; dacára Machalek János felszólalásának, hogy a város fizessen kártérítést a foglalóknak.

Hivatalos előterjesztés az izr. hitközség iskola épületének megvétele tárgyában. — A hitközség újabb ajánlatában 35.100 koronáért hajlandó átengedni az épületet.

Dr. Grandjean József polgármester megjegyzi, hogy most az ügy nem tárgyalható érdemileg.

Szalay József véleményt kíván az iskolaszéktől arra nézve, hogy hol szükséges az új iskola létesítése s merre laknak legtöbben az iskolaköteles gyermekek.

Szalay indítványát elfogadták.

Hivatalos előterjesztés a vasuti menetrend megváltoztatása tárgyában. — A megszerkesztett memorandumot egy nagyobb küldöttség fogja átadni a miniszternek. A küldöttséget az önként jelentkező képviselőtestületi tagokból a polgármester fogja megalakítani.

Hivatalos előterjesztés a IV. óvoda részére szükségelt ház megvétele tárgyában. — A következő közgyűlésen fogják tárgyalni.

Hivatalos előterjesztés a községi iskola épületében levő bolt bérbeadása tárgyában. —

A megtartott árverést jóváhagyólag tudomásul vették.

Hivatalos jelentés az október hónapban megtartott pénztári rovacsolásról. — Minden rendben. Tudomásul szolgál.

Hivatalos előterjesztés egy III-ik közigazgatási végrehajtó ideiglenes alkalmazása iránt. — Hat hónapra kiegészítő végrehajtó felfogadásával bízták meg a polgármestert.

Hivatalos jelentés a gyepmesteri szerződés tárgyában. — Dr. Holländer László felszólalása után, aki több visszaélést panaszolt föl, a közgyűlés több változtatással fogadta el a szerződést.

Hivatalos jelentés a gyepmesteri telepen történt építkezések felülvizsgálatáról. — Az építkezések átvetettek s így a vállalkozók kereseti összege kiutalványoztatik.

Hivatalos jelentés a városháza épületében levő 2. sz. bolt bérbeadása tárgyában. — Mivel csak egy bérlet átruházásáról van szó, jóváhagyatik.

A megyei szünügyi bizottságnak a színház bérletére vonatkozó beadványa. — Dr. Brájjer Lajos felszólalása után, aki fölhozta, hogy a szünügyi bizottság a színpad mellett egy néhány méter szélességű folyosót építtetett, miáltal véget vetett az addig szinte türehtetlen léghuzamnak, eme 800 frtos befektetés ellensúlyozásaképpen 500 kor. bérhátralék törültetett.

Hivatalos előterjesztés Löwy Ignác helybeli lakos 208 kor. közmunka tartozásának leírása tárgyában. — A rendőrkapitánynak kiadatik.

Hivatalos előterjesztés 25 db. újabb árammérő beszerzése iránt. — Megszavazták.

Schwirtlich Alajos helybeli lakos kérvénye a községi kötelekbe való felvétel iránt. — Amennyiben elnyeri a magyar állampolgárságot, fölvetetik a községi kötelekbe.

Özv. Markovics Lipótné kérvénye a városba leendő áthelyezése iránt. — Elutasítatik.

A városi rendőrlégénységnek lakbér iránti kérvénye. — 80 korona évi lakbér megszavaztatik.

Kremser János városi mérnöki szolga lakbér iránti kérvénye. — 80 korona évi lakbér megszavaztatik.

Több városi alkalmazottnak fizetési előleg iránti kérvénye. — Hét kérvényezőnek az általuk kért előleg megszavaztatik.

A közeési bizottság jelentése tudomásul szolgál azzal, hogy vállalkozónak érdembe hozott keresete kiutalványoztatik.

Ülés vége d. u. 6 órakor.

H I R E K .

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/8-tól 1/2-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/2 óráig nyitva marad.

November 20. és 21. Utószemle a honvédlaktanyában.
 „ 21. A szerb egyházi dalárda dalestéje.
 „ 23. A Polgári Dalegylet Katalin-táncestéje.
 „ 24. Szabad lyceum d. u. 5 órakor.
 „ 25. Utószemle a Rezső-laktanyában
 „ 30. A Polgári Dalárda estéje a kaszinóban.
 December 5. Közigazgatási bizottsági ülés
 „ 16. Tisztújító megyei közgyűlés.

Erzsébet napja.

Fekete lobogók, gyász istentiszteletek viszik vissza az emlékezést a mi Nagyasszonyunkra. Negyedik éve immár, hogy feketén fordul ránk Erzsébet napja, a mi legendás királyasszonyunk egykori örömmünnepe. A hófehér lelkű fekete Nagyasszonyt örök nyugalomában veszi csak körül a mi szeretetünk és ragaszkodásunk, mikor könnyet ejtünk az emlékezetére.

Egyetlen templom ezen a napon a mi országunk, amely elsőhajt a boldogemlékezetű legendás királyasszonyért egy imát s küld hozzá egy hálás gondolatot.

Az egész országban megülik ezt a napot. Nagybecskereken a róm. kath. plébánia templomban délelőtt 10 órakor volt a hivatalos gyász-istentisztelet, melyet nagy fényvel Szabó Ferenc apát celebrált. A rek viemen részt vettek a hatóságok és testületek élükön Rónay Jenő főispánnal, a közös hadsereg és honvédség tiszti kara, az iskolák növendékei és a nagy közönség, mely szünültig töltötte meg a templomot.

A reformátusok templomában is gyász-istentiszteletet tartottak. Itt Szalay József lelkész gyönyörű alkalmi beszédben emlékezett

Nagyasszonyunkért, a kiért megható imát mondott.

Szép beszédben hívta az emlékezetbe Klein Mór dr. rabbi királyasszonyunkat az izraelita zsinagógában, míg a gör. kel. szerb templomban Straity György esperes szolgálattott istentiszteletet Erzsébet emlékezetére.

A községi népiskola is méltó kegyelettel ülte meg a mai emléknapot. Miután az ifjusági énekkar elénekelte Osztie Béla tanító gyászadalát. Pálffy Etel tanítónő beszédet tartott. Egyszerű, keresetlen szavakkal, de a könyekig megható bensőséggel esetelte boldogult királynőnk áldados életét és ezáltal ércnél maradandóbb emléket állított a zsenge gyermekek fogékony lelkében.

Gyászünnepet tartottak a középiskolák is, mindenütt szépszámu közönség jelenlétében.

— Személyi hir. Szabó Ferenc országos képviselő ma este Budapestre utazik.

— Főuri vadászat. Tegnap folytatták a braganzai királyi herceg tiszteletére rendezett vadászatokat az écskai uradalomban. Ez alkalommal a bótosai határban levő Szó-érben róka vadászatra indult a főuri társaság. Résztvettek: Ferenc József braganzai herceg, Hardeggrófné és Ioi leánya, Harnoncourt Felix gróf házigazda, dr. Papp Géza orsz. képviselő, dr. Mihálovits Ödön árvaszéki elnök, dr. Gyertyánffy Jenő főszolgabíró és Winkler Ignác jószágigazgató. Terítékre került: tizenegy róka és három nyul. Esie fényes lakoma volt az écskai kastélyban. Ma a Szó-ér többi részében és a Kenderes-pusztánadásában folytatták a vadászatokat.

— Az igazoló-választmány. Torontálvármegye igazoló-választmánya vasárnap 24-én délelőtt 11 órakor ülést tart. Tárgyalni fogják a megyebizottsági tagválasztásoknak azon részét, mely a 16. n. tartott ülésben elintézték nem nyert.

— Kettős eljegyzés. Ritka szép családi ünnepély folyt le a napokban szeretett kollegánk, Krauszhar Károly lapszerkesztő, a „Dél-m. gazdasági bank“ igazgatójának házában Temesvárott. Egyik leánya Gizella kisasszony ugyanis jegyet váltott Meiszner Vilmos gyógyszerészhez, míg a másikat Lujzát eljegyezte az előbbinek testvérbátyja Meiszner Ernő állategészségi felügyelő. Szívvel gratulálunk a kettős frigyhez.

— Rablógyilkosság Versecen. Szükszavu távirat jelenti Versecről, hogy Szoriczan Gergecs Szilárd ottani kereskedőt ma éjjel kirabolták. A zajra Szoricza és neje felébredtek s a rablók az elárulástól tartva, megölték a házaspárt. A rendőrség nyomozza a rablógyilkosokat.

— Országos vásár. A nagybecskereki Katalin napi országos vásár az idén 21-én, csütörtökön veszi kezdetét, az első és második napon szarvasmarha- és sertés, a harmadik napon ló- és a negyedik napon a kirakó-vásár tartatik meg.

— A megcsalt leány bosszúja. A napokban történt, mint tudósítónk jelenti, hogy Perszics Milán szentmiklósi gazda Milica nevű leányát egy odaváló legény, Szekulics Sztévo megszóktatta és kivitte egyik rokonának szállására, ahol néhány napot együtt töltöttek. A legény, úgy látszik, számításból szóktette meg a gazdag leányt, mert amint a szokás után pár napra megtudta, hogy a szülők mit sem akarnak tudni leányukról és hogy a vagyonból is ki akarják tagadni, a legény egyszerre kiabrándult s hazaküldte a leányt. A leány azonban nem mert hazamenni, hanem egy rokonához szállt, ahol megtudta, hogy apja látni sem akarja. A szerelmében csalódott leány a mult szerdán ismét kiment a tanyára, fölkereste Szekulicsot és könyörgött neki, hogy ne üzze el magától, most már nincs hova mennie. A legény azonban durván elutasította. Minthogy este későre járt az idő, megengedte neki, hogy az éjszakát még ott tölthesse. A szegény leány egész éjjel álmatlanul feküdt. Elkeseredésében véres gondolata támadt. Elővett az asztalfiókból egy beretvát s azzal az alvó legény ágyához lépett s annak nyakát átmetszette. A gyilkosság elkövetése után észrevétlenül kiosont a házból s a sötét éjszakában nekiindult a községnek, ahová hajnal felé érkezett meg s testvéreinel huzta meg magát. Dél felé már a csendőrség kereste a szép leányt s megvasalva kísérte el a faluból.

— Táncmulatság. Sikertült táncmulatságot rendezett tegnap este a cernyai kaszinó egyesület. A mulatságra Nagybecskerekéről is többen kirándultak.

— **A katonák szabadságolása.** Jász-Nagykun-Szolnokvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlése alkalmával feliratot intézett a képviselőházhoz, melyben törvényhozás útján kérte azt elrendelni, hogy nyáron a katonaság földmiveléssel foglalkozó eleme szabadságoltassék. A szabadságolás ötvenöt napra terjedne, vagyis június 15-től augusztus 10-ig. A feliratot pártolás végett Torontálmegyének is megküldték.

Irodalom és művészet.

* **A délmagyarországi szini-kerület Földessai Sándor igazgatása alatt álló szintársulata szép anyagi és erkölcsi sikerrel játszik Versecen.** A napi bevétel előadásenként 211 kor. 30 fillér, a mi Versecen szép eredmény. Legnagyobb bevétel volt az Ocskay brigadéros után: 570 kor. 60 fill. A bőregér csak 51 kor. 40 fill., Bánk bán 116 korona bevételt hozott. Szombaton a vörös talár került színre, az összes vidéki színpadok megelőzésével. — A társulat december 1-től január 15-ig Lugoson fog játszani, hol már megkezdtek a bérletek gyűjtését és a lugosi magyar színtügygyámoló egyesület, Pogány Károly főispán elnöklete alatt, megtette a kellő intézkedéseket, hogy a szini idény anyagi sikere biztosíttassék.

* **Egy könyv Erzsébet királynéről.** „Erzsébet osztrák császárné és magyar királyné“ (Elisabeth, Kaiserin von Oesterreich und Königin von Ungarn) címmel a Reclam-féle Universal-Bibliothek Tschudi Klára norvég írónő tollából, Küchler Károly fordításában kiadta Erzsébet királyné életrajzát. Kilenc szép illusztráció is van e Reklam-füzetben, melynek ára 48 fillér, kötésben 96 fillér. A norvég írónő hiteles források után írta meg valóban feltűnő keltető művét, melyben nem szépít semmit sem, de annál több igazságot szolgáltat megboldogult királynénknak. A magyar viszonyokat igazán helyes ismeréssel, sőt leplezetlen őszinte melegséggel tárgyalja, ami egy norvég írónőnél értetetőbb is, mert ő hazájának helyzeténél fogva jobban fel tudja fogni Magyarország politikai helyzetét. A királyné alakjának rajza plasztikus és szép és nemes; előadásának némely része oly megragadó, hogy szinte könyekre indít. Csak egy nagy tévedés van a munka végén, hogy Magyarország papsága a királynét szentté avatta. Persze a bizonyára protestáns norvég nő nem tudhatja, hogy ez nem megy csak ily könnyen s nem is az ország papsága teheti meg. Az életrajz megérdemli, hogy olvassák. Azt is megtudjuk belőle, hogy a sokaktól nagyon közömbösnek és racionalistának tartott szenvedő királyasszony milyen vallásos volt, például laizni kastélyának hálószobájában is a S. Mária képe függött, előtte imámsámmolylyal s e kép előtt öntötte ki titkos lelki fájdalmát. A Reclam-Bibliothek ez életrajzzal Magyarországnak is szolgálatot tett. A cégnek immár 4200 füzetes kiadása van.

* **A kegyes-tanítórend évkönyve.** Most jelent meg a magyar kegyes-tanítórend 1901/902. évre szóló neptára. Az érdekes könyvből látjuk, hogy a rendnek jelenleg 387 tagja van, a szerzetes tanári pályára előkészült 131 növendék. A rend Magyarországon 26 rendházban működik. A múlt tanévben a rend vezetése alatt közoktatásban részesült 8918 tanuló, 144-el több mint az előző évben. A rend főnöke Magyar Gábor, a rendi kormánytanács élén pedig Kalmár Endre áll.

A nagybecskereki házat, mint ismeretes, más adakozókkal együtt 1846-ban alapította Nagybecskerek városa. A jelenlegi házfőnök Balácsi József, közéletünknek e köztisztelőben álló alakja. Az intézetnél működnek azonkívül Farkas Ignác, Csintalan Pál, Majthényi Géza, Fréas Endre és Vidákovics Dániel.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A kortesbeszéd.** A választások idejében, a küzdelmek magasra csapott lángjai között történt Nagyikindán, amikor Rajacsich báró programmbeszédét tartotta, hogy Zsiross Lajos dr. beszédet mondott a jelölt érdekében. Képet festett egy olyan emberről, a melyet nem szabad a parlamentbe küldeni. A másik jelölt, Eremita Pál, találva érezte magát. Másnap már plakátokon hirdette az egész városnak, hogy Zsiross dr. ellen rágalmozás miatt feljelentést tett.

A később megválasztott Eremita azt panasolja, hogy Zsiross Lajos dr. felhívta a város választó közönségét, hogy ne szavazzon reá, ne szavazzon olyan jelöltre, aki uzorakamatokat szed és becsületét 2 krajcárért is eladja.

Zsiross a tárgyaláson tagadta, hogy ő Eremitáról szólott.

— Egyáltalában nevet sem említettem s csak általánosságban fejtettem ki, milyennek képzelek én egy képviselőt. Azt mondtam, hogy ne válasszunk mi olyan képviselőt, kinek egész élete, cselekvése tanúságot tesz róla, hogy annyira le van nyűgözve az anyagi érdekekhez, miszerint a tiszta közérdek magasztosságához felemelkedni nem képes. Ne válasszunk mi olyan embert képviselőnek, aki ha kell uzorakamatra még a becsületet is kiadja s aki képes eladni a lelkét két krajcárért, hogy jó üzletet csináljon vele, mert ő maga ennyire sem becsüli. Ne válasszunk képviselőnek lelketlen embert. — Ezeket mondtam s ezt be is bizonyíthatom.

A bíróság elrendelte a bizonyítást s a tárgyalást néhány tanu kihallgatása után 20-ikára halasztotta el. Az érdekes per kimenetele elé jogász körökben is kíváncsian néznek.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 19-én

Budapest, nov. 19. (A „Torontál“ ered. távirata.) A képviselőház mai ülésében napirend előtt Barta Ödön és Széll Kálmán miniszterelnök szólaltak fel személyes kérdésben. Ezután áttértek a felirati javaslat tárgyalására. Elsőnek

Hellebronth György Ugronpárti képviselő szólalt fel s természetesen nem fogadja el a javaslatot.

Horánszky Nándor élesen aposztrofálja Beöthy Akos tegnapi beszédét. Beöthynek egyik párt felirata sem nyerte meg a tetszését, de azért ő maga nem ad be egy újabbat, amiben megmutatná, hogy hát milyennek kell annak a feliratnak lennie, ami neki is tetszik. Az ilyen hazafiság — ugymond — kegyetlen szívű hazafiság. Ezután Széll Kálmán vette pártfogásába Rakovszky támadásai ellen, melynek végeztével arra a végkövetkeztetésre jut, hogy igenis, dacára a különböző helyekről jövő ráfogásoknak, Széll Kálmán fényesen beváltotta minden ígérését. (Éljen-zés) Amíg tehát Rakovszky egytől egyig be nem igazolja vádjait, nem tekinthető komoly politikusként, csupán olyan kiszerű alaknak, aki a Széll Kálmán elleni mesterséges gyűlölet szításából akar csinálni magának politikai tőkét.

Hosszu éljenzés és viharos taps rezgettette meg az üvegvetőt, mely egyaránt vonatkozott a kormányelnökre és a szónokra, akit számosan üdvözöltek magas szárnyalású beszédjeért.

Lengyel Zoltán Kossuth-párti a javaslat ellen és Vészi József a javaslat mellett beszéltek meglehetősen üres Ház előtt.

Lónyayék utja.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Lónyay Elemér gróf és neje ma Hetzendorfba érkeztek.

Vilma királynő férje.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Amsterdamból sürgönyzik: Vilma hollandi királynő és férje Henrik herceg között a napokban heves jelenetek mentek végbe a herceg legénykori adósságai miatt, minek folyománya lett, hogy a herceg elutazott Németországba. Érdekes, hogy a herceg akkor sem tért vissza, midőn távirati értesítést kapott, hogy Vilma királynő koraszülés követke-

tében egy időtlen gyermeknek adott életet.

Verekedés a kávéházban.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egyik fővárosi kávéházban dr. Pályi Ede, a „Magyar Szó“ című napilap szerkesztője és Köpöcsy Dezső joghallgató csunyán összeverekedtek. Ütöttek, rugták egymást, míg csak szét nem választották őket. Köpöcsy provokáltatta Pályit. A párbaj ma fog végbemenni egyik fővárosi vívóteremben.

Megint bankbukás.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Székelyudvarhelyről sürgönyzik: Az Ugron-féle takarékpénztár ellen a törvényszék elrendelte a csődöt.

Sztrájk.

Budapest, nov. 19. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint Párisból jelentik, a bányamunkások sztrájkjához körülbelül 3000 munkás csatlakozott. Az általános sztrájtól egyelőre nem kell félni.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. november 19.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	mérés	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj	76	8.30	8.45	8.70
Pestvidéki	uj	76	8.20	8.35	8.60
Bánsági	uj	76	8.15	8.30	8.50
Bácskai	uj	76	8.35	8.50	8.70
Ross	uj	elsőrendű	70-72	7.00	7.10
		másodrendű	—	6.80	7.00
Árpa		takarmány	60-62	6.00	6.20
		égetni való	62-64	5.85	6.00
		sörfőzésre való	64-66	6.00	6.20
Zab		—	39-41	7.20	7.35
Tengeri ó		bánsági	—	0.00	0.00
		másnemű	—	5.45	5.55

Határidő üzlet.

Budapest, nov. 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Készáruban ma gyenge volt a forgalom a malmok tartózkodása miatt. Határidőüzletben csökkentek az árak majdnem minden tételnél 5 fillérrel. Az árfolyamok délben a következőleg zárultak:

Buza novemberi ultimóra . . . 8.20—8.22
 „ 1902. áprilisra . . . 8.59—8.60
 Ross novemberi ultimóra . . . 7.20—7.21
 „ 1902. áprilisra . . . 7.33—7.34
 Zab novemberi ultimóra . . . 6.97—6.98
 „ 1902. áprilisra . . . 7.60—7.61
 Tengeri (u) nov. ultimóra . . . 5.17—5.18
 „ 1902. májusra . . . 5.53—5.54

Vonatok érkezése és indulása

Nagy Becskerekre illetve Nagy-Becskerekéről.

Ervényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Alibunárról: este 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 23 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 10 p.
 Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 10 p.
 Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy
ügyvédi irodámat
a Gimnázium-utca 496. számú ház alá helyeztem át.

Dr Pollák Győző,
ügyvéd.
1078-8.7

Czirokszalmát

ugy kicsinyben mint nagybani vételre keres a nagybecskereki kir. törvényszéki fogházfelügyelőség.
(1120-3.1)

4406. sz. 1901. 1119-1.1
Pályázati hirdetés.

800 korona évi fizetéssel és szabályrendeletilag megállapított husszemle és látogatási díjakkal javadalmazott Lovrini községi körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 5-ig hozzám adják be.

A körhöz tartozik: Lovrin, Kis Ósz, Bogáros, Ujhely és Sándorház községe

A megválasztott körállatorvos a folyamatban levő esetleges változtatásokba megnyugodni tartozik.

Perjámos, 1901. évi október hó 24-én.

Gyertyánffy Dénes,
főszolgabíró.

Farkasd község előljárósága.

1575. szám 1901. 1112-3.3

Árverési hirdetés.

Alólírott község előljárósága részéről ezennel közbirre tétetik, hogy a Farkasd község határára kiterjedő vadászati jog az 1902. évi január hó 1-től 1907 évi december hó végéig terjedő 6 évre Farkasd község házában 1901. évi november hó 26-án délelőtti 9 órakor tartandó szóbeli árverés alkalmával, melyen szabályszerűen kiállított és kellően felszerelt írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak, a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adni fog; mire árverezni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a többi árverési feltételek alólírott előljáróságnál a hivatalos órák alatt meg tudhatók.

Kelt Farkasdon, 1901. évi november hó 10-én.

Az előljáróság.

6474. sz. 1901. A perjamosi járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetés.

800 korona évi fizetés és 120 korona évi lakbér-illetményvel javadalmazott Egres község segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűleg felszerelt folyamodványukat folyó évi december hó 15-ig hozzám adják be.

Perjámoson, 1901. évi november hó 13-án.

(P. H.) Gyertyánffy Dénes s. k.,
1117-2.2 főszolgabíró.

Pályázati hirdetés.

Horgos községénél ideiglenes helyettesítés útján egy 1000 korona javadalmazású segédjegyzői és egy 700 korona javadalmazású irnoki állás lévén betöltendő, felkértem a pályázni óhajtók, hogy minősítésük, eddigi alkalmazásuk és életkoruk felelítése mellett, sajátkezűleg irt kérvényeiket alólírott előljáróságnál minél előbb nyujtsák be.

Használhatóságuk esetén ezen állások végleges betöltésénél előnyben részesülnek. Az állások azonnal elfoglalandók.

Hegedűs, Nagy G. Ferenc,
h. jegyző. (1121-1.1) bíró.

5855 köz. sz. 901. 1111-2.3

Pályázati hirdetés.

A Torontálmegye Módosi járásba kebelezett Tógyér körjegyzőségnél lemondás folytán üresedésben levő segédjegyzői állásra 880 korona és adó-irnoki állásra 800 korona évi javadalmazással pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ezen állásokra pályázni óhajtának, miszerint az 1883: I. t. c. 6. §-ában előírt minősítést és eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket folyó évi november 28-ig hozzám nyujtsák be annál inkább, mert az elkésztett beérkezett folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak. A román nyelv bírása kívánatos.

A választás 1901. évi november hó 30-án d. e. 9 órakor fog megejtetni Tógyér község házában.

Módoson, 1901. évi november hó 14-dikén.

Horváth,
th. főszolgabíró.

Két szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségekből álló
lakás

azonnal kiadó (1058-x.19)

Zápolya-utca 1. szám alatt.

27737/1 szám 1901. Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Debreczen.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak debreceni gép- és kocsijavitó műhely telepén levő vasuti vendéglő bérlete 1902. év február 1-én lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „ajánlat a m. kir. államvasutak debreceni gép- és kocsijavitó műhely telepén levő vendéglő üzlet bérletére” felirattal ellátott, nemkülönböztetett ajánlatok 1901. évi december 1. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak titkári hivatalához posta útján, térti vérvényvel nyujtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 250 korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól, a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetés számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség I. (általános) osztályában (Tisza-palota II. em. 16. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12 és d. u. 2-4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kiűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak fentartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül, tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

Debreczen, 1901. november 8.

Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjazatik.)

33561/1 1901. sz. M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Zágráb.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalai részére 1902., esetleg a következő 1903. és 1904. években szükséges pályafentartási puhafák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1902. évben megközelítőleg az alábbi mennyiség szükséges:

Erdei fenyőfadeszka	98.0	köbméter
Jegenye	104.0	"
Luc	19.0	"
Vágott lucfenyőfa	132.0	"
Faragott puhafa 12 m-i g171	"	"
" " 12.0 m. felől 16.0	"	"
Kerítésoszlop puhafából 2050	drb.	
Erdei fenyőfapalló	97.0	köbméter
Jegenye	139.	"
Luc	20.0	"
Puha szálfák	52.0	"
Vörösfenyő	17.0	"
" deszka (szükséglet szerint)	"	"

Ezen kitüntetett mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a m. kir. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

Az 1902. és esetleg 1903. és 1904. évekre szükséges faneműek ugyanazon év április hó végéig beszállítandók.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alkalmával fenti csak tájékozással szolgáló mennyiségnél 30%-kal többet vagy kevesebbet rendelhessen, ugyancsak azon jogot, hogy a szállítási év folyamán 30% erejéig pótmegrendelést tehessen.

A fák a megrendelésnél közölt méretekben szállítandók.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1901. december 10-ig déli 12 óráig nyujtandók be az üzletvezetőség I. osztályánál.

A bánatpénz pedig december 9. déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

A pályázati feltételek, ajánlati minta és méretjegyzék minden üzletvezetőségnél és kereskedelmi iparkamaránál megtekinthetők és a zágrábi üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltatnak, esetleg posta útján megküldetnek.

A szállítási feltételek, ugyancsak az általános szállítási feltételek és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek megtekinthetők minden üzletvezetőségnél és készpénzfizetés mellett megszereshetők igazgatóságunk nyomtatványtárából (Andrássy-ut 73/75. sz.) feltételeztetik, hogy az ajánlattevő ezen feltételeket eljese ismeri.

Zágráb, 1901. november hóban.

Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Elsőrendű tűzifa.

Valódi porosz SZALON-KÖSZÉN
a Wildenstelnsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb LÉGSZESZ-KOAKS.
Legjobb faszén.

Kaphatók:
KURLÄNDER IMRE
fakereskedőnél 1010-50.17

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 35. sz.